

**בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים
בפני כבוד השופט יגאל מרזל**

העותרים :

1. חסן אבו עסלה
2. מוחמד עלי חמאד
3. חאמד אלאטרש
4. מדחת אבו טיר
5. אחמד מוחמד אבו טיר
6. מוחמד פוקה
7. חיליל עלי עמירה
8. ח'דר רמדאן דבש
9. אברהים חסין אבו טיר
10. האגודה לזכויות האזרח

ע"י ב"כ עוה"ד נסרין עליאן ו/או קרן צפריר
ו/או דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר ו/או אבנר פינצ'וק
ו/או מיכל פינצ'וק ו/או עאוני בנא ו/או לילה מרגלית
ו/או לימור יהודה ו/או עודד פלר ו/או טלי ניר
ו/או גיל גן-מור ו/או ראוייה אבורביעה ו/או משכית בנדל
ו/או רגד ג'ראיסי

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 34510, ירושלים 91000
טל': 02-6521218 ; פקס : 02-6521219

נגד

המשיבה :

עיריית ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד שמואל שפט ואח'
כיכר ספרא 8, ירושלים 94141
טל : 02-6296427 פקס : 02-6297330

עיקרי טיעון מטעם העותרים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 1.2.11 ולקביעת דיון המשך בעתירה, להלן עיקרי הטיעון מטעם העותרים.
2. ראשית, יודגש כי מאז הוגשה העתירה לפני תשעה חודשים לא חל השינוי המיוחל במצב התברואתי בשכונות צור באהר ואום טובא (להלן – "השכונות"), למרות כל ההבטחות שניתנו מטעם המשיבה. ההסדרים המוצעים על ידה, כולל הסדר הביניים, טרם התקדמו בשטח, והמשיבה אף לא התחייבה ללוחות זמנים ברורים למימוש הבטחותיה. בינתיים, בשטח ישנה סחבת במתן מענה לצרכים הדחופים של השכונות.

3. בנוסף לכך, ישנן בעיות נקודתיות שונות בהסדרים שהוצעו על ידי המשיבה, והן יפורטו להלן. כבר יודגש כי אין כל סיבה לעיכוב מימושו של הסדר הקבע באופן מיידי ו/או לחלופין לקיום הסדר הביניים המוצע, בתנאים שיצוינו בהמשך, תוך קביעת מועדים מחייבים לתחילתו של הסדר הקבע בעתיד הקרוב.

4. עוד יודגש כי הסעד שנדרש בעתירה זו הינו עקרוני ובסיסי, כפי שצוין בפתח העתירה: "בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבה להסדיר שירותי תברואה מלאים בשכונות צור באהר ואום טובא (להלן – "השכונות") ולפנות מהן מפגעים סביבתיים ובריאותיים מהשכונות, לרבות:.....". **שמונת הסעיפים המפורטים בהמשך לסעד העיקרי הינם אמצעים ודרכים להשגת מימוש סעד זה, אולם אין בהם חזות הכל ולא מדובר ברשימה סגורה.** המשיבה הודתה בכל כתבי בית הדין שהוגשו בתיק זה בחובתה המשפטית למתן שירותי תברואה מלאים בשכונות, ועליה לעשות את כל מה שנדרש כדי להבטיח את שיפור המצב התברואתי בשכונות. על כן, היא אינה יכולה להסתפק בשמונת הסעיפים המוזכרים בלבד, או לטעון שבקשות העותרים לפעולות נוספות שיגשימו את חובתה על פי חוק מהוות מעין הרחבת חזית. בעצם טיעון זה, נראה כי המשיבה אינה נכונה להכיר באחריותה הרחבה למצב בשטח והיא מבקשת להתנער מחובותיה הקבועות בחוק.

5. עוד יובהר כי מאז הדיון הראשון בעתירה, בראשית ספטמבר 2010, לא נעשה רבות לשיפור שירותי התברואה בשכונות, למעט הוספת עובד הניקיון ויום טיטוא מכאני. העובדות בשטח מצביעות על כך שלמרות כל ההצעות וההבטחות שניתנו, המשיבה מתנהלת בעצלתיים ואינה מקדמת פתרונות ראויים בקצב הנדרש לאור המצב התברואתי הירוד בשכונות. העותרים שבים במובן זה על כל טענותיהם בעתירה, כולל טענת האפליה.

התוכנית המוצעת מטעם המשיבה

6. בעניין התוכנית שהוצעה על ידי המשיבה, עומדים העותרים על עמדתם כפי שהוצגה בהודעה המשלימה מטעמם מיום 9.1.11 (להלן: "ההודעה המשלימה"). להלן התייחסות לנושאים שנוספו מאז:

7. פתרון ל-19 הרחובות שאינם מקבלים שירותים

א. **העותרים מסכימים להסדר הקבע המוצע**, לפיו תיאסף האשפה שיוציאו התושבים לפתח ביתם שלושה פעמים בשבוע באמצעות טרקטור - כפי שפירטו בסעיף 8 להודעה המשלימה מטעמם. אולם, יש להדגיש כי פתרון זה אינו ישים בכל 19 הרחובות, מאחר שלפי חוות דעת אנשי המקצוע מטעם המשיבה אין ביכולתו של טרקטור לתת שירות בארבעה רחובות - 5,7,9,15, ובחלק מרחוב 12. **על כן, שבים העותרים ודורשים פתרון שיכלול גם את הרחובות הצרים האלה**, למשל באמצעות שימוש בעגלה ובעלי חיים ו/או ברכב מכאני קטן יותר מטרקטור או בעל מאפיינים המתאימים לתנאי המקום, כדוגמת טרקטורוני שטח. מכל מקום, **העותרים לא יוכלו להסתפק בפתרון של חלוקת שקיות לרחובות אלו**, כיוון שאין בכך מענה אמיתי לפינוי האשפה מהם.

ב. **העותרים מוכנים לקבל את הסדר הביניים**, לפיו המשיבה תחלק לכל המשפחות המתגוררות ב-19 הרחובות שקיות אשפה, כפי שפורט בסעיף 9 להודעה המשלימה, לתקופת ביניים קצרה ביותר שאינה עולה על שלושה חודשים.

יזכר, כי עוד בדיון שהתקיים בעתירה בתאריך 2.9.11 הדגיש בית המשפט את הצורך במתן מענה מידי לבעיית התברואה ב-19 הרחובות עד למציאת דרכים למימוש פתרון הקבע. למרות זאת, עד עתה, טרם נמצא מענה כזה. בכל המפגשים בין הצדדים הציעה המשיבה את פתרון חלוקת השקיות וכך גם בכתבי בית הדין, אולם טרם הוצא הדבר לפועל. למעשה, **המשיבה מתנה את חלוקת השקיות בקיום רשימה מפורטת של כל 933 המשפחות המתגוררות ברחובות הנ"ל, אולם העותרים סבורים שאין צורך בעריכת רשימה כזו**, לאור העומס שהדבר מטיל על המינהל הקהילתי והמחסור בכוח אדם לביצוע הרשימות. מעבר לכך, סומכים העותרים את ידם על חוות הדעת של המהנדס האורבאני שהוגשה עם העתירה, ובה אומדן מספר המשפחות המתגוררות ברחוב (ראה נספח ע/5 לעתירה). אם סבורה המשיבה אחרת, היה עליה לעשות בדיקה זו מזמן, על חשבונה.

ג. **העיכוב ברכישת טרקטורים** - מקפיא את המצב על שמריו, ומביא להפרות זכויות התושבים בשכונות באופן יומיומי. מעבר להבטחות שקיבלו העותרים בתכתובת ובפגישות עם המשיבה בנדון, ציין מר ציון שטרית מנהל מחלקת התברואה בדיון בפני בית המשפט ב-2.9.10, כי עם תחילת שנת 2011 יכנסו הטרקטורים לשטח, אולם גם **הבטחה זו לא מומשה**. העותרים שבעו הבטחות מצד המשיבה לגבי מועדי רכישת טרקטורים, וברור להם כי הצעה לפתרונות התלויים בהחלטות בירוקראטיות ומדיניות פנימית של המשיבה (הפרטה ותקציב) אינה מהווה בסיס איתן לקיום ההתחייבות. **על כן מבקשים העותרים לשים קץ לסחבת זו ולחייב את המשיבה לעמוד בהבטחותיה, וכן לקבוע מועדים מדויקים להכנסת טרקטורים לשטח**.

8. החלפת המיכליות הבלויות והוספת מיכליות חסרות - העותרים מברכים על הודעת המשיבה בדבר החלפת ושיפוץ חמישה כלי אצירה מדי חודש, אך יחד עם זאת תוהים העותרים כיצד יושלם המחסור הקיים במיכליות. הוספת 15 מיכליות באופן מידי הינו צעד ראשון ונכון אך אינו נותן פתרון מספק, **ויש צורך בהוספת עוד מספר רב של מיכליות חסרות, כפי שסוכם בסיוור הדרג המקצועי מטעם הצדדים שנערך ב-21.12.10** (ראה ע/32). **על כן מבקשים העותרים להוסיף את המיכליות החסרות ולהציבן בשטח, בתיאום עם המינהל הקהילתי והתושבים**.

9. טאטוא ידני - מתחילת 2011 עובדים שני עובדי ניקיון בשכונות, שמספקים את השירות לשכונת צור באהר, אולם הם אינם נותנים כל מענה לאום טובא. על כן מבקשים העותרים לפרוס באופן מידי את מתן השירות לשתי השכונות, ולהציב לשם כך כמה עובדי ניקיון שצריך, על מנת להעניק שירותי טאטוא לכל רחובות השכונות, וזאת ללא קשר לתוכניות עתידיות של המשיבה.

10. טאטוא מכאני - ניתן רק לארבעה רחובות בשכונות, זאת בשל אי עמידת מרבית רחובות השכונות בתנאים המקדמיים למתן השירות על ידי רכב טאטוא. באי-מתן פתרון חלופי מלא ליתר הרחובות, מוסיפה המשיבה חטא על פשע, שכן מצד אחד היא אינה סוללת את רחובות השכונות, למרות שהיתה אמורה לעשות כן לפי תוכנית המתאר לשכונות, ומצד שני היא לא מספקת שירות טאטוא מכאני ברחובות שקיימים. לו הייתה המשיבה מסדירה ומתחזקת את הרחובות בשכונות, לא היו מרביתם נמצאים בתנאים כה קשים שאינם מאפשרים מתן השירות.

11. שירות וטרינארי - סירובה העיקש של המשיבה להקשיב למצוקת התושבים ולתת לה מענה הוא תמוה, נוכח החובה המוטלת עליה לשמור על חייהם ובריאותם של התושבים.

טענתה של העירייה, כי המספר הגבוה של כלבים משוטטים הנתפסים בשכונות אלה מעיד על מילוי חובתה איננה יכולה לעמוד, שעה שמספר הכלבים המשוטטים עדיין בשטח הוא רב. יתרה מזאת, יוזכר כי חובתה של העירייה היא להדביר את כל הכלבים המשוטטים. על כן, במצב בו מודעת העירייה לקיומו של מטרד מיוחד בשכונות מסוימות, בוודאי שאין כל משמעות לטענה כי היא עושה די בהשוואה לאזורים אחרים, בהם לא מתקיים אותו מטרד בכזו אינטנסיביות.

12. באשר לשאר הסעיפים - פחים קטנים לציבור בצידי הדרך (אשפתונים), הדברת מזיקים, בניית מתקני אשפה ומבצעי ניקיון, מפנים העותרים לעמדתם שפורטה בהודעה המשלימה (סעיפים 13,15,16,17).

סיכום

13. הדיון הנוכחי התבקש לאחר שהעותרים עייפו מקיום פגישות ושמיעת הבטחות מצד המשיבה. למרות גילוי סבלנות רבה ומתן אורכות למימוש ההבטחות מטעם העותרים, בשטח הדברים לא משתנים, ועדיין אין כל התחייבות מצד המשיבה ללוחות זמנים ברורים וקבועים למימוש הבטחותיה.

14. לדידי העותרים, אין כל סיבה לעיכוב מימושו של הסדר הביניים המוצע באופן מיידי ו/או לקיום הסדר הקבע, בתנאים שצוינו לעיל, תוך קביעת מועדים מחייבים לתחילתו של הסדר הקבע בעתיד הקרוב.

מכיוון שהדבר אינו נעשה על ידי המשיבה, מתבקש בית המשפט הנכבד להיעתר לעתירה ולהורות על מתן הסעדים המבוקשים בה, ולהטיל על המשיבה את הוצאות העתירה ושכר טרחת עו"ד.

נסרין עליאן, עו"ד

ב"כ העותרים

27 בפברואר 2011